

Charita

časopis Slovenskej katolíckej charity

štvrtročník No. 3 2007

Charitné domovy pre mládež

Púť k sv. Alžbete

Anna Záborská:

„Snažím sa nachádzať podporu
pre dôstojné postavenie ženy v spoločnosti.“

Charita
SLOVENSKÁ KATÓLICKA
blízko pri človeku

EDITORIAL

Keď k nám Milan prišiel, pršalo. V ten deň ho prepustili z detskej psychiatrickej liečebne a namieril si to rovno k nám, do Charitného domu pre mládež vo Vranove nad Topľou. Práve v ten deň mal osemnásť... Sprevádzal ho jeho otec. Vecne nám ho odovzdal a my sme ho ako problémového chlapca prijali. Spočiatku sa veľmi snažil, no časom sa zmenil. Akoby sa stotožnil s pochybnosťami nemenovaného Mareka v liste Bohu: „Milý Bože, načo byť dobrým, keď o tom nikto nevie“? A podobných Milanov máme v našom útulku takmer dvadsať.

Keď sme sa ho chceli dotknúť alebo pohladíť, bleskurýchlo uhybal. Ani sme nemuseli dlho premýšľať prečo. Stačilo nahliadnuť do jeho „papierov“; tam bola ukrytá genéza jeho životných tráum. Dnes, po troch rokoch, už Milan nie je žiadny adolescent, ale dospelý mladý muž, bohatší o mnohé životné skúsenosti. Sú však dostatočné? Dokáže odolávať úderom života?

Na rozdiel od ostatných našich klientov Milan nezažil režim detských domovov. V tomto je jedinečný. Jedinečný je aj v tom, že i keď ho matka v detstve týrala, a fakticky sa ho zriekla, nedá na ňu dopustiť. Keď mi nedávno volala a pýtala si 8 000 korún zo synovho invalidného dôchodku, povedal som jej: „Nezabúdajte na Milana. Váš syn je závislý“. A keď zbystrila pozornosť v zlom tušení, pohotovo som dodal - „závislý na vašej materskej láske, lebo mentálne a citovo napriek svojim 21 rokom ešte len dozrieva...“

Na záver by som dodal, že podobných osudov sú na Slovensku stovky, možno tisícky. Spoločnosť sa snaží riešiť sociálne problémy najmä inštitucionálne. Na druhej strane naša charitatívna činnosť má predovšetkým ľudskú a duchovnú dimenziu. A v tom je zase naša jedinečnosť.

Ján Kasič
vedúci Charitného domu pre mládež
Vranov nad Topľou

Slovenská katolícka charita (SKCH) je neštátna nezisková organizácia, ktorá poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby všetkým ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmysľanie.

Právnou formou SKCH je „Účelové zariadenie Cirkvi a náboženskej spoločnosti“, ktoré zriadila Konferencia biskupov Slovenska a je samostatnou právnickou osobou. V zmysle Kódexu kanonického práva je SKCH konfederáciou verejných združení; tvoria ju arcidiecézne a diecézne charity, Bratislavská katolícka charita a Sekretariát Slovenská katolícka charita, ktoré sú samostatnými subjektmi s vlastnou právnou subjektivitou.

ADRESÁR SKCH

Slovenská katolícka charita

Sekretariát
Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: ++421-2-5443 1506, 5443 2503
Fax: ++421-2-5443 3097
E-mail: info@charita.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500

Bratislavská katolícka charita

Adresa: Heydukova 12,
811 08 Bratislava
Tel.: 02-5296 4566,
Fax: 02-5292 0275
E-mail: bkch@ba.psg.sk
http://www.charitaba.sk/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43, 917 00 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: battarci.charita@stonline.sk
http://www.charitatt.sk/
Účet: 10073-412080/4900 Istrobanka

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-772 1738, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Kapitulská 21,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax: 048-472 0271
E-mail: dcharbb@isternet.sk
http://www.charitabb.sk/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spíšská katolícka charita

Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spíšská Nová Ves
Tel.: 053-4424 519, Fax: 053-4424 519
E-mail: caritas@nextra.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634-592/0200
VÚB Spíšská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka diecézna charita

Prešov
Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: charitagkdch@stonline.sk
http://www.grkatpo.sk/charita/
Účet: 28039-572/0200
VÚB Prešov

Gréckokatolícka apoštolská

exarchátna charita
Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Obsah

Z DIECÉZNYCH CHARÍT 3

80 ROKOV CHARITY 5

Zriekanie a láska

Krátky pohľad do histórie SKCH - I. časť

TÉMA 6

Charitné domovy pre mládež

ROZHOVOR 8

Ochrana a úcta ku každému ľudskému životu

CARITAS 9

Boj charity proti chudobe

Z SKCH SEKRETARIÁT 10

Z DUŠE 11

Čo dokáže láska

PŮT NÁRODOV A NÁRODNOSTÍ

Duchovno-kultúrne podujatie pod názvom Púť národov a národností v Zakarpatskom Ťjačive malo svoju reprízu aj v tomto roku v dňoch 20. - 22. júla. Hlavným organizátorom bol opäť dekan o. Peter Krenický zo Slovenska, ktorý už 18 rokov pôsobí v Zakarpatskej

Ukrajine. Medzi pútnikmi boli pracovníci Gréckokatolíckej diecéznej charity v Prešove spolu s Katedrálom sv. Jána Krstiteľa, ktorí prispeli svojim spevom k skrásleniu programu podujatia. V sobotu bola súčasťou púte okrem Akatistu, Sv. ruženca, modlitieb za odpustenie krívd a urážok aj vysviacka absolventa Gréckokatolíckej teologickej fakulty Prešovskej univerzity, ktorý prijal sviatosť kňazstva z rúk biskupa Milana Šášika, apoštolského administrátora mukačevskej eparchie. V nedeľu o. biskup Šášik posvätil základný kameň Mariánskeho pastoračného centra neďaleko Ťjačiva, ktorý bude zároveň slúžiť aj pre duchovné stíšenie. Ďakujeme všetkým rodinám za srdečné prijatie a poskytnutý nocľah, ako aj za prejav konkrétnej Božej lásky. O rok pozývame aj ostatných, ktorí chcú zažiť v jednoduchosť a srdečnosti stretnutie so živým Bohom.

Mária Rajňáková, GKDCH Prešov

NAŠA PŮT DO KRAKOVA

Farská katolícka charita v Lučenci, pripravila a aj uskutočnila púť do Krakova. Týmto by sme chceli oboznámiť čitateľov časopisu Charita o našich zážitkoch a o duchovnom obohatení, ktoré sme si priniesli z púte. Je piatok 28. apríla polnoc. Naši pútnici sú pripravení na dlhú cestu. Cesta autobusom ubieha a hoci je noc, modlitby sv. ruženca znejú z úst pútnikov ako prosby za uskutočnenie ich cieľa. V skorých ranných hodinách sú už na autobusovej stanici v Krakove. Prichádzajú na kláštorné nádvorie, kde začiatkom 20. storočia žila a svoju ušľachtilú prácu vykonávala sestra Faustína. Jej život i jej záračná činnosť je hodná úcty a poklony.

Odchádzajú na neďaleký vršok, kde je monumentálna stavba Baziliky. Mramorový vchod, mramorová podlaha a potom krásny chrám úžasných rozmerov. Oltár - na ňom sa skvie obraz Svätého Božieho milosrdenstva a glóbus s večným svetlom, kde je uložená Sviatosť oltárna. Umelecké dielo znázorňujúce základy cirkvi, jej rozšírenie

do celého sveta i boj za jej zachovanie. Veľké priestranstvo pri bazilike, kde sa má uskutočniť svätá omša, najmä pre veriacich zo Slovenska, sa zaplňa. Pútnici, ktorých počet sa pohybuje okolo 20 tisíc, sa už umiestnili na rozsiahlej trávnej ploche a za krásnych zvukov piesní bohoslovcov zo Spišskej Belej v tichosti očakávajú začatie bohoslužby.

Dvaja biskupi a veľký počet kňazov slúži sv. omšu. Kázeň je zameraná najmä na upevnenie rodín, na výchovu detí a na prežitie plnohodnotného kresťanského života. Ešte prijatie svätej hostie, poďakovanie sa Pánovi za jeho milosti a bohoslužba sa blíži k ukončeniu. Dlh po skončení zaznievajú krásne melódie skladieb bohoslovcov, ktorí sa v značnej miere pričínili o dôstojný priebeh sv. omše.

Odpoludnia mali pútnici možnosť navštíviť kaplnku Božieho milosrdenstva a svätej Faustíny a ostatné miesta predstavujúce kresťanstvo a život v ňom. Čaká ich sv. ruženec a rozchod pútnikov. Na záver citujeme verše ruženca k Božiemu milosrdenstvu: „Svätý Bože, Svätý mocný, Svätý nesmrteľný zmiluj sa nad nami i nad celým svetom.“

Pútnici z Lučenca

STRETNUTIE ZAMESTNANCOV PRI PRÍLEŽITOSTI 60. VÝROČIA ZALOŽENIA GK DCH

V priestoroch Gréckokatolíckeho kňazského seminára bl. o. Petra Pavla Gojdiča v Prešove sa 20. júna 2007 uskutočnilo stretnutie zamestnancov Gréckokatolíckej diecéznej charity v Prešove (GKDCH). Stretnutie sa konalo pri príležitosti 60. výročia založenia GK DCH a nieslo sa v duchu „Boh je láska, milujme ho.“

Na začiatku sme vzdali úctu biskupovi Gojdičovi slávnostnou molebňou. Nasledovali prihovory prítomných a prednášky. Vo svojom príhovore duchovný správca GK DCH o. RNDr. Jozef Voskár zdôraznil, že charita je služba: „Keby sme robili anketu a pýtali by sme sa ľudí, ako by definovali lásku, mali by sme tisíc definícií. Ale pre kresťanov je odpoveď jednoznačná - Boh je Láska! ... Ježiš povedal, že sa neprišiel dať obsluhovať, ale slúžiť. A my sme preto povolani k službe. Avšak do našich činností musíme zakomponovať Boha.“

Riaditeľ GK DCH PhDr. Peter Valíček vo svojom príhovore zdôraznil: „Boh je láska, milujme ho! Bez tejto Lásky nie je možné

pracovať v takejto službe.“

Počas prednášok sa pracovníci prešovskej charity bližšie oboznámili s históriou gréckokatolíckeho prešovského biskupstva, s históriou Slovenskej katolíckej charity i samotnej GK DCH. (Prednášky: Historický prierez dejinami Prešovského biskupstva - Doc. ThDr. Peter Šturák, PhD.; Z histórie SKCH - prezident SKCH Mons. Štefan Sečka; Blahoslavený P. P. Gojdič a vznik GK DCH - PhDr. Dagmar Chanátová; Činnosť GK DCH v rokoch 2001 - 2007 - riaditeľ GK DCH PhDr. Peter Valíček) Svoje stretnutie pracovníci GK DCH Prešov zakončili slávnostnou liturgiou.

Andrea Čusová, GK DCH Prešov

AKO SME POMOHLI MLADÉMU ČLOVEKU

Charitný dom Útočisko v Kremnici je domom sociálnych služieb pre zdravotne postihnuté a stršie ženy odkázané na celodennú opateru. Počas svojej 9 ročnej existencie boli poskytnuté služby 71 obyvateľkám.

Táto služba si vyžaduje duchovne i telesne zdatný pracovný tím. Na pomoc sme preto prizvali aj občianske združenie eMKLub, ktoré spravuje útulok pre dievčatá z detských domovov. V priebehu posledných 5 rokov sme mali možnosť prijať na dobrovoľnícke aktivity 4 dievčatá z útulku. Naučili sa niektorým obslužným prácam, ale po čase odišli.

Teraz Vám chceme priblížiť príbeh 27 ročnej Marcelky Kováčovej, ktorá k nám prišla pred dvomi rokmi a doteraz u nás pracuje. Marcelka žila od svojho narodenia v detskom domove. Vo svojich 18-tych rokoch prišla do Kremnice do Útulku dievčat v Novej Doline. V roku 2005 prejavila záujem o službu v charitnom dome. Vykonávala pomocné práce ako upratovačka cez aktívne práce eMKLubu. Bola usilovná, priúčala sa aj sanitárskym prácam, pomáhala pri podávaní stravy imobilným klientkam a pri ďalších obslužných úkonoch. Tieto si ju obľúbili. Získala si aj priazeň pracovného kolektívu. Pre tento prístup k chorým a starým sme s Marcelkou uzavreli pracovnú zmluvu na plný úväzok. Postupne sa stáva sebestačnou, odišla z útulku a býva v podnájme u rodiny, ktorá jej dáva ďalšiu možnosť na dozrievanie. Sama si varí, perie, skrátka všetko čo dospelá žena má vedieť.

Ďalším pozitívom je skutočnosť, že „pritiahla“ z útulku na dobrovoľnú pomoc do charitného domu ďalšiu mladú ženu, 20 ročnú Kláriku, ktorá je taktiež mimoriadne usilovná. Z prejavov obidvoch dievčat sa dá vycítiť spokojnosť, že môžu byť užitočné v službe chorým a starým ľuďom.

Oľga Lörincová, vedúca CHDÚ

AKTIVITY DCH V GELNICI

V Dome charity v Gelnici okrem služieb ako sú opatrovatelstvo, príprava a rozvoz obedov, poskytujeme návštevnú službu a organizujeme rôzne spoločné stretnutia pre zmiernenie opustenosti starších klientov.

Vo februári toho roku sme zorganizovali fašiangové stretnutie. Nechýbala hudba, ani fašiangové šišky. Naši starkí si zaspomínali na fašiangy, aké zažívali vo svojej mladosti. V pôstnom období sme v Dome charity privítali na stretnutí

aj deti - tretiaťok zo základnej školy. Spoločne sme pripravovali kraslice k blížiacej sa Veľkej noci, zároveň sa deti zoznámili s poslaním a činnosťou charity v našom meste a dohodli sme sa, že na najbližšie stretnutie s klientmi prídu medzi nás. Deti slovo

dodržali a prišli na veľkonočné stretnutie. Pod vedením svojej pani učiteľky si pre nás pripravili program plný spevu, prednesu a tanca.

Na stretnutí pri príležitosti Dňa matiek sme medzi nami privítali malých predškolákov z materskej škôlky, s ktorou DCH Gelnica dlhodobo spolupracuje. Spolu s deťmi sme k sviatku zablahoželeli našim mamám, ktoré sú aj starými a mnohé aj prastarými mami.

V júli sme v záhrade Domu charity usporiadali posedenie pri guláši. Počasie nám vyšlo, guláš sa vydaril, nálada bola veselá. Klienti boli spokojní a my, pracovníci Domu charity, sme z vydarenej akcie mali dobrý pocit. Našími podujatiami sa snažíme prispievať ku skvalitneniu života našich klientov a doceliť, aby aspoň na chvíľu zabudli na svoje starosti, choroby a samotu.

Jana Konečná

SPONZORI PODPORUJÚ AJ SOCIÁLNU OBLASŤ

V roku 1998 zriadila Diecézna charita Banská Bystrica v Kremnici sociálne zariadenie, ktorého hlavnou úlohou je poskytovanie opatrovateľskej a ošetrovateľskej služby zdravotne postihnutým a starším ženám odkázaným na celodennú opateru. Počas svojej existencie sa v Charitnom dome Útočiste vystriedalo viac ako 70 klientok s rôznymi ťažkými diagnózami.

Na skvalitnenie služieb bolo a stále je potrebné neustále vylepšovať aj technické pa-

rametre samotnej budovy. Nutnosť vymeniť staré okná za nové plastové s protihlukovými sklami bolo prioritou tohto roku.

Projekt, ktorého rozpočet predstavoval 260 000,- Sk podporili traja sponzori. V decembri 2006, schválila finančnú podporu projektu komisia Americkej obchodnej komory (The American Chamber of Commerce) v Bratislave vo výške 150 000,- Sk.

V mesiaci máji do financovania projektu prispel čiastkou 50 000,- Sk aj Biskupský úrad v Banskej Bystrici.

Na zrealizovanie projektu chýbalo ešte 60 000,- Sk. Oslovili sme Nadáciu Pontis

v Bratislave, ktorá získala na uvedenú aktivitu financie a 1. 6. 2007 uzavrela s nami zmluvu o poskytnutí grantu na chýbajúce financie.

V júni t. r. boli okná vymenené. Tlmia hluk vo vnútri objektu, ktoré spôsobujú prechádzajúce autá a kamióny v tesnej blízkosti objektu. Umožňujú tiež lepšie vetranie miestností a šetrenie tepelnou energiou v zimnom období. Žiadnu z týchto výhod by nebolo možné realizovať bez veľkorysej pomoci uvedených sponzorov a za to im od všetkých obyvateľiek a pracovníkov patrí úprimná vďaka.

Mgr. MUDr. Štefan Palúch, riaditeľ DCHBB

ČO DOKÁŽU NAŠE RUKY

V mesiacoch jún až august 2007 mali možnosť obyvatelia Spišskej Novej Vsi navštíviť výstavu prác detí z Domu Charitas sv. Jozefa, ktorá bola inštalovaná v priestoroch Spišskej knižnice. Výstava „Čo dokážu naše ruky“ bola zrealizovaná vďaka podpore nadácie Hodina deťom.

Deti s mentálnym postihnutím tu prezentovali svoju šikovnosť výrobkami z textilu a keramiky. Touto výstavou sme sa snažili ukázať ľuďom v našom okolí, aké danosti sa skrývajú v deťoch, ktoré nedostali všetky dary zdravia ako ostatní. Aby vnímali blízkeho človeka nielen ako niekoho, kto potrebuje pomoc, ale dokáže aj rozdávať. Je zvlášť dôležité v tejto dobe, aby sme cítili ľudskú spolupatričnosť.

Mgr. Ing. Eleonóra Mitriková, SpKCH

LETNÉ AKTIVITY V RÁMCI SOCIÁLNEJ PREVENCIE

Saleziáni Don Bosca v Novej Dubnici už viac rokov organizujú letný prímestský tábor Frantik. Vďaka dobrej spolupráci CHSC Trenčianska Teplá so saleziánmi i s vedením Mestského úradu v Novej Dubnici, sa mohlo tábora zúčastniť 10 detí z rodín zo sociálne nevýhodného prostredia. Mestský úrad prispel organizátorom Frantika finančnou dotáciou pre tieto deti.

Témou tábora bola obľúbená kniha Pán Prsteňov. Deti boli do príbehu vtiahnuté hrami, tvorivými dielňami a súťažami, za ktoré dostávali body do celkového hodnotenia. Cieľom celého projektu bolo vytvoriť priestor pre deti, ktoré chceli začať prázdniny zmysluplne, tiež pomáhať rodičom a vytvárať prostredie smerujúce od začiatku k pozitívnemu vzťahu k Bohu, k sebe samému, ostatným ľuďom i prírode.

Deti si zážitky odnášali i z dvoch výletov mimo Novej Dubnice; mestskej hry - Mojťinského krasu. Novým prvkom tohto ročníka sa stala nočná hra. Deti odchádzali po skupinkách so svojimi animátormi do lesa, kde v nočnej prírode skúšali svoju odvahu a šikovnosť.

Tréneri futbalového klubu v Novej Dubnici pripravili program, ktorý sa skladal z dvoch častí: teoretickej a praktickej športovej futbalovej prípravy. Deti počas programu dostali občerstvenie i nejakú sladkosť. Aj táto aktivita bola financovaná Mestským úradom v Novej Dubnici.

Touto cestou chcem poďakovať vedeniu mesta Novej Dubnice, poslancom mestského zastupiteľstva za finančnú podporu a za spoluprácu vedúcej odd. sociálnych vecí.

Vďaka patrí našim saleziánom, zvlášť Don Františkovi Čunderlíkovi a obetavým animátorom, ktorí svoj voľný čas venovali príprave a prevádzke tábora. Tábor bol veľmi dobre pripravený a deti boli šťastné. Verím, že deti budú mať na čo spomínať a možno ich to bude v živote tiež motivovať ku konaniu dobra.

Kamila Poláčková, CHSC Trenčianska Teplá

ČAS PRÁZDNIŇ V CHSC TRNAVA

Azda najviac, na čo sa deti tešia, je leto. Lepšie povedané letné prázdniny, pretože leto bez prázdnin by nebolo ono. Prázdniny sú výborná „vec“, keďže nemusíme ísť do školy, môžeme ísť spať neskôr, nemusíme ráno skoro vstávať, môžeme robiť mnohé veci, ktoré cez školský rok robiť nemôžeme. Najlepšie by bolo, ako mi raz povedal jeden chlapec, keby boli prázdniny desať mesiacov v roku. Ďalšou alternatívou sú zasa dva roky prázdnin. Takto podobne odpovedali deti, ktorých som sa pýtal v letnom tábore v Harmónii pri Modre, kde sme tieto prázdniny boli s deťmi od 9. do 18. júla.

Rodičia majú každé leto mnoho starostí s tým, aby ich deti v čase, keď oni musia pracovať, mali zabezpečený program. Mnohí preto premýšľajú už niekoľko mesiacov pred ukončením školského roka, kam dajú svoje deti. Ako im zabezpečiť zmysluplné trávenie voľného času počas svojej neprítomnosti a nenechať ich „napospas“ len tak celé dni pozeráť televíziu, hrať počítačové hry či sa bezcielne túlať po uliciach a vyčkávať na návrat rodičov z práce. Vhodnou alternatívou ako toto docieľiť, sú letné tábory. Tábor je pre deti výborným miestom, kde sa môžu mnohému naučiť, získať nových kamarátov, zažiť mnohé pekné chvíle. Letný tábor zvyčajne zanecháva v deťoch mnoho zážitkov, dojmov a väčšina detí ich miluje; i keď po týždni vám skoro každé dieťa povie, že by už rado išlo domov.

Dva roky prázdnin? Jednoducho nemysliteľné, odvetila by väčšina rodičov. Pracovníci sociálneho centra BA-TTADCH sú preto veľmi radi, že svojimi službami a každoročným organizovaním letných táborov pre deti vo veku od 7 do 14 rokov, môžu starostlivým rodičom v tejto snahe pomôcť.

PhDr. František Čišecký, PhD., Sociálne centrum, BA-TTADCH

Zriekanie a láska

ThDr. Štefan Boržík, PhD., duchovný správca SpKCH

V starých životopisoch o sv. Alžbete je zmienka aj o jej zábavách na panovníckom dvore. Pod dozorom zbožných učiteľov nadobúdala potrebnú vzdelanosť. Vyhýbala sa skvostnému životu, zriekala sa mnohých márností a keď pri nevinných hrách získala nejaké peniaze, venovala ich chudobným dievčatám. Z času na čas boli na panovníckom dvore aj zábavy. Aby zachovala akýsi bontón, zatancovala si raz do kola a povedala: „Tak, stačí svetu jeden tanec; druhých sa zriekam ku cti Pána“. Dávne a terajšie zábavy sú diametrálne odlišné. Ale poslanstvo pre našu dobu je podobné: všetko s mierou aj pri zábave, vedieť sa zrieknuť aj dovolených vecí, vedieť dávať aj na šlachetnejšie ciele. Bez určitého zriekania niet ani tu duchovného pokroku.

Jestvuje aj poznanie duchovných skutočností, hlbšie poznanie Písma, poznanie morálnych zásad, poznanie podstaty lásky. Obyčajne sa hovorí, že láska nás robí slepými. A to aj v živote neraz platí, keď počúvame rozmanité názory na lásku. Čo všetko možné i nemožné považujú ľudia za lásku. Mladistvé rojčenie, flirtovanie, neovládanú zmyselnosť, kult mediálnych hviezd, roztopašnosť v správaní, hýrivé zábavy, opíčia láska rodičov – to všetko nás robí slepými. Tu však myslíme na tú od Krista pochádzajúcu základnú schopnosť úplného darovania sa, t.j. nezištnú darujúcu lásku. Táto zlomí naše sebecké ja, ktoré nás drží v zajatí, premení našu sebalásku, aby sme sa stali jemnocitnými, jasnozrivými, pozerajúcimi na potreby druhých, aby sme vycítili hodnotu druhého, stali sa láskavejšími a schopnými takto poznať všetky ostatné opravdivé ľudské hodnoty. Celý svet, hoci by mal aj veľmi vysoké hodnoty, bez lásky ostáva neprístupný, nepoznaný a chladný. Ktosi

musí ukázať svetu živú lásku, lásku činorodú, oduševnenú a nie iba slovné básnenie o láske. Tu je miesto pre mladých, bohatých na duchovné poznanie a bohatých na živú lásku podľa viery.

V tomto ohlade každý, hoci by mal aj vysoké intelektuálne nadanie, ostáva bez poznania a lásky v živote nebezpečne hlúpy. Môže diskutovať, priveľa poznať z kníh, ale predsa mu je neznáme to podstatné, rozhodujúce a najdôležitejšie v živote. Kolko mladých ľudí presedí dnes dlhé hodiny pred počítačom, zapájajú sa na celé hodiny do často nezmyselných blogov, diskutujú s anonymnými ľuďmi prázdneho ducha, neznajúcich základné normy správania, hovorenia, podávania svojich názorov a sršiacich nenávisťou a výsmechom proti všetkému, čo je duchovné. Nebolo by pre nich lepšie toto zanechať, nezabíjať drahocenný čas a čosi viac získať z iného poznania. Vstať zo stoličky a urobiť niekomu malé gesto lásky.

Obnovený vzdor voči Cirkvi má u mnohých nepochopiteľné rozmery. Akoby všetko zlo vo svete pochádzalo od Cirkvi. Cirkvi je pre mnohých skoro zberbou zločincov, darmožráčov, nemravnikov, vyvrheľov, neprajníkov slobody človeka... Kde sú medzi týchto názorov?

Keď z lásky ku Kristovi nevidím v každom kňazovi kazateľa, správcu Božích tajomstiev, tak nemám schopnosť nijakého rozoznávania a rozlišovania. Keď vo vzťahu mladého muža k milujúcejmu dievčaťu pri svojej ľudskej láske nemá priestor láska, ktorá dáva účasť božskej úcty, tak všetky reči o sviatosti manželstva sú pre takého človeka nepochopiteľné. V dialógu s rodičmi alebo s kňazom sú iba komplikovanou teóriou, ktorá robí celý vzťah ešte komplikovanejším.

Stručný prehľad histórie SKCH – II. časť

Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD., prezident SKCH

V roku 1990 arcibiskup Ján Sokol inicioval zmenu názvu inštitúcie na Slovenskú katolícku charitu a nové personálne obsadenie zveril do rúk jej riaditeľa - kňaza Rožňavskej diecézy Vdp. Juraja Rybanského. Následne SKCH spravovali Vdp. Jozef Slamka, generálny sekretár Juraj Barát, prezidentom sa stal pomocný biskup Bratislavsko-trnavskej diecézy Mons. Dominik Tóth a od novembra 2002 bol KBS poverený zodpovedným za SKCH pomocný spišský biskup Mons. Štefan Sečka. V spolupráci s jednotlivými biskupstvami v priebehu r. 1991 vznikli diecézne charity so sídlom v Bratislave, Trnave, Nitre, Banskej Bystrici, Rožňave, Koši-

ciach, Spišskej Novej Vsi a v Prešove. Boli organizačnými zložkami Slovenskej katolíckej charity a nemali právnu subjektivitu. Po inštitucionálnom, projektovom, personálnom a finančnom stabilizovaní rozhodla Konferencia biskupov Slovenska na sklonku roku 1995 o právnom osamostatnení diecéznych charít, ktoré ako právnické osoby začali pracovať pod vedením svojich diecéznych biskupov od 1. januára 1996. Štruktúra charity na Slovensku kopíruje štruktúru Cirkvi, čo je všeobecným pravidlom na svete. Diecézne charity na Slovensku tvoria konfederáciu, združenie rovnoprávných členov, z ktorých každý má suverénitu. Na čele SKCH stojí generálny sekretár a prezident. Vo funkcii prezidenta je podľa

stanov SKCH kňaz - biskup, sprostredkovateľ kontaktu medzi charitou a biskupským zborom (združeným v Konferencii biskupov Slovenska). Garantuje spirituálny rozmer charity. SKCH Sekretariát v zásade nevykonáva žiadnu charitatívnu činnosť v pravom slova zmysle. Je aj koordinátorom projektu Adopcia na dialku, ktorý sa zameriava na pomoc deťom, momentálne možno adoptovať deti z Indie a Albánska. Adopcia spočíva v pravidelnom poukazovaní finančného príspevku pre konkrétne dieťa. Deťom sa za tieto finančné prostriedky hradí vzdelávanie. Činnosťou, ktorá dodnes ostala SKCH, je správa charitných domov na území celého Slovenska.

(dokončenie z minulého čísla)

Charitné domovy pre mládež

Spracovala Andrea Topolská

Charitné domovy pre mládež boli vytvorené pre mladých ľudí z detských domovov po 18. roku života, ktorí by sa bez tejto pomoci stali bezdomovcami. Mládež pochádza prevažne z rodín, v ktorých rodičia nezvládajú výchovu kvôli alkoholu a drogám. V týchto zariadeniach sa charita snaží čo najviac priblížiť život v normálne fungujúcej rodine. Okrem prechodného bývania tu majú možnosť osvojiť si rôzne zručnosti a návyky. Postupne sa učia základným hygienickým a stolovacím návykom, osvojujú si slušné správanie a vystupovanie, komunikáciu. Hlavným cieľom je pomôcť im osobnostne dozrieť, čo je nevyhnutné pre ich ďalší plnohodnotný život.

ZRELÁ ZODPOVEDNOSŤ

„Mladík sa stáva mužom, keď obide kaluž, miesto toho aby do nej vstúpil“ (Platón)

Keď vychovávatelia alebo pedagógovia dlhšiu dobu pôsobia medzi dospievajúcou mládežou, veľmi dobre si uvedomujú túto pravdu gréckeho filozofa z dávnych čias. Prechod z dospievania ku zrelosti má svoje úskalia, kritické momenty, zradné postupy myslenia, ktoré treba ukazovať, pripomínať a neustále dávať správne usmernenia.

Jedným z organizačných útvarov Spišskej katolíckej charity je aj **Dom Charitas bl. Damiána de Veuster** v Spišských Vlachoch. Zriadený bol roku 2000 ako pomoc desiatim chlapcom z detských domovov, vo veku nad 18 rokov, formou rodinného bývania, ktorí by sa bez tejto pomoci stali bezdomovcami. Zodpovednosť za toto zariadenie má predstavený domu a dvaja supervízori. Už sedem rokov prijímame priebežne chlapcov z detských domovov, prípadne ľudí bez prístrešia v rokoch dospelosti. Priemerná dĺžka pobytu v našom zariadení sú dva roky.

Forma rodinného bývania spočíva v komunitnom spôsobe života. Podľa rozpisovaných služieb si chlapci sami pripravujú jedlo, upratujú, starajú sa o osobné prádlo, pestujú zeleninu, majú malé hospodárstvo. Našou snahou je každému nájsť zamestnanie podľa možnosti v našom regióne.

Máme medzi sebou ľudí, ktorí aj nás poučujú, ale aj nepochopiteľné typy, ktoré napriek všetkému úsiliu dozrievajú veľmi pomaly. Ale našim poslaním je prijať ich takých akí sú a pomáhať im pretvárať ich vlastný život smerom k ľudskosti, šľachetnosti, nevynímajúc duchovný aspekt ich rozvoja.

Aký je cieľ našej služby? Pri integrálnom pohľade na ľudskú osobu si najviac uvedomujeme potrebu pomáhať im v živote pre-

vziať na seba osobnú a zreľú zodpovednosť. Myslím tú časť našich klientov, ktorí sú duševne schopní sa pretvárať. Ostatným môžeme pomáhať primerane ich telesnému alebo duševnému stavu.

Osobitnú kategóriu tvoria mladí ľudia, ktorí k nám prichádzajú z detských domovov alebo z nefunkčných rodín. Tejto skupine mladých ľudí najviac chýba kúzlo rodinnej

bodou treba vedieť správne zmýšľať a zodpovedne aj konať. A tu je vážny problém. Neraz im chýba zmysel pre správne užívanie slobody. Chýba im vedomie, že postupne musí každý čosi urobiť vlastnými rukami, naučiť sa pripraviť si jedlo, vedieť si vyprať osobné veci, nájsť si zamestnanie a pracovať tak, ako to robí každý rozumný človek. Idyla bezstarostného života musí sko-

výchovy, prežíva stres a pocit celoživotnej frustrácie. Má k tomu aj opodstatnené dôvody: neprirodzená životná výchova, násilie z rodiny, strata úcty k sebe i druhým, nepochopiteľnosť svojho osudu oproti usporiadaným rodinám a výchove.

Prvou vyjavenou či skrytou otázkou aj u nich je: Prečo práve ja? Nikto nevie odhadnúť odkedy ich tento duševný pocit sprevádza a neustále nahlodáva ich vnútro. Zaiste neustále hľadajú odpoveď na túto otázku. Niektorí zmierení, iní až plní nenávisťi k rodičom prichádzajú s touto ťarchou do nášho zariadenia. Tu máme možnosť podať im pomocnú ruku a naučiť ich znášať tento údel, ktorý je často už nemeniteľný. V pokračujúcom dozrievaní to v nich ešte s väčšou silou a neraz s vnútornou depresiou kulminuje. Avšak aj z toho je východisko obnovovaním sebaúcty a sebadôvery.

Druhou oblasťou, či skôr úlohou, je rozhodovať o svojom osude s väčšou zodpovednosťou. V detskom domove sa musí každý podriaďovať poriadku a disciplíne, ktorá je skôr reštriktívna. Právna dospelosť pri- nášša túžbu po väčšej slobode. Lenže so slo-

nčiť a nastupuje realita života. Bolo by veľkým nezmyslom udržiavať ich naďalej v akejkoľvek ľahostajnosti a pohodlnosti v živote aj v našich zariadeniach.

Duchovný život klientov spočíva plne na ich slobodnom rozhodnutí. Každý z nich vie v akom zariadení sa nachádza a má sa podriaďovať poriadku aj v tejto oblasti. Kto praktizuje svoj kresťanský život, môže ho ešte viac rozvinúť. Kto nemal túto možnosť doteraz, má vytvorené podmienky na prijatie sviatosti. Kto však nemá vnútorný záujem o vieru, musíme to rešpektovať aj my.

Chlapci sú citovo dozrievajúce osoby. Mnoho nerozumných postojov, prejavov správania a neprimeraných jednaní pramení z ich citovej plochosti. Úlohou služby charity je rozvinúť v nich cit lásky, dobroty, trpezlivosti, dobrosrdečnosti, úslužnosti, miernosti. V tejto oblasti je to námaha korunovaná niekedy úspechom, ale aj mnohými sklamaniami. Jej úspech sčasti záleží aj od našej odbornosti a neustálej trpezlivosti pri ich formovaní.

ThDr. Štefan Boržík, PhD.
duchovný správca SpKCH

Predstavujeme

CHARITNÝ DOMOV PRE MLÁDEŽ, VRANOV NAD TOPĽOU

Charitný dom pre mládež je kombinovaným zariadením, poskytuje komplexné sociálne služby ako útulok a zariadenie chráneného bývania pre chlapcov vo veku 18-25 rokov. Klientelu zariadenia tvoria v prevažnej miere o d c h o v a n c i detských domovov, absolventi špeciálnych učilíšť internátnych ako aj chlapci, ktorí sa ocitli v zložitých životných situáciách. Kapacita tohto zariadenia je 20 miest.

Mladí ľudia nachádzajú v Charitnom dome pre mládež prechodné ubytovanie po dobu 18 mesiacov. Poslaním Charitného domu pre mládež je poskytovať chlapcom nielen prístrešie, ale formou sociálnej práce budovať ich hodnotový systém, formovať ich osobnosť, rozvíjať ich zručnosti a vytvárať predpoklady pre ich efektívne začlenenie sa do spoločnosti. Zvláštna pozornosť je venovaná organizovaniu voľného času klientov, ich kultúrnemu a spoločenskému vyžitiu i duchovnému životu. Najväčší záujem prejavujú klienti o hudobné akcie, koncerty a súťaže. Finančne na svoju činnosť získavajú aj prostredníctvom predaja svojich výrobkov. Časť potravín si klienti dokážu dopestovať sami na prenajatom pozemku a v areáli zariadenia.

pomáha integrovať sa do bežného života. Taktiež zvyšuje ich možnosti ďalšieho uplatnenia v spoločnosti.

Dom sv. Anny je Domov soc. služieb, ktorého zriaďovateľom je GKDC Prešov. Prevádzka je zriadená na Letnej ul. 7 v Starej Ľubovni. Dom vznikol 2. 11. 1999 na podnet rodičov handicapovaných detí, ktorí nemali možnosť dať svoje detičky do žiadneho špecializovaného zariadenia, a to buď z dôvodu kombinovaného postihu, alebo z dôvodu, že v okrese Stará Ľubovňa neexistovalo žiadne zariadenie obdobného typu.

Od roku 2002 nesie názov Dom sv. Anny. Zmena názvu tohto špecializovaného zariadenia bola podnietená darom sošky sv. Anny od priateľov z francúzskej charity, ktorá priniesla

príval šťastia v podobe finančného príspevku, ktorý sa využil na skvalitnenie prostredia v tomto zariadení.

V súčasnosti navštevuje Dom sv. Anny 14 handicapovaných detí, z ktorých 4 navštevujú pomocnú triedu, ktorá je detašovaným pracoviskom ŠZŠ v Starej Ľubovni a je súčasťou priestorov nášho zariadenia. Pomocná trieda sa zriadila ako nevyhnutná potreba pre deti, ktoré potrebujú špeciálne vytvorené podmienky pre výchovno vzdelávací proces.

Dom sv. Anny poskytuje zdravotnú, sociálnu, pedagogickú starostlivosť pre deti so špeciálnymi potrebami. V rámci rozvoja jemnej motorickej schopnosti sa zameriavame na rozvoj sebaobslužných činností prostredníctvom pracovnej terapie a práce s PC.

Zariadenie funguje formou denného pobytu pre deti a mladých ľudí s handicapom vo veku od 7-25 rokov, ktorým poskytujeme starostlivosť do 4 hodín alebo nad 4 hodiny denne. Takmer u väčšiny detí sa darí socializácia, ktorá sa prejavuje v nadväzovaní kontaktov so zdravou populáciou.

Pre mladých handicapovaných ľudí je pripravený individuálny program, ktorý je zameraný na zvládanie bežných životných si-

tuácií. Súčasťou tohto programu je pre dievčatá vo veku 18-26 príprava na domáce práce, v rámci ktorých upratujú, nakupujú, šijú, vyšívajú a podobne. V súčasnosti sa realizuje rekonštrukcia budovy pre Dom sv. Anny, ktorá má vyriešiť dopyt po našej službe, ktorý sme doposiaľ nevedeli zabezpečiť a tak sme mohli prijať iba obmedzený počet klientov. Okrem zvýšenia kapacity, prinesie rekonštrukcia aj zariadenie chránenej dielne pre chlapcov a pre dievčatá, ktorých súčasťou má byť príprava na samostatné bývanie s asistenciou. Skvalitnenie prostredia pre handicapovaných a zrealizovanie nových možností ich uplatnenia má priniesť „ovocie“ v podobe prežitia plnohodnotného života na tomto svete pre uvedenú cieľovú skupinu.

Obraciame sa s prosbou o finančnú podporu na všetkých ľudí dobrej vôle, ktorým leží na srdci rozvoj detí s postihnutím. Od Vašej pomoci závisí možnosť čo najrýchlejšieho

Filozofiu zariadenia možno vyjadriť prostým heslom: „Pomoc k svojpomoci“.

DOM SV. ANNY, STARÁ ĽUBOVŇA

Dom sv. Anny je určený deťom a mládeži s kombinovaným postihnutím vo veku od 3 do 25 rokov. Zameriava sa na zlepšenie ich životných podmienok a zároveň im

presťahovania služieb do nových priestorov. Všetkých darcov radi uvítame na posviacke objektu, predpokladáme v roku 2008.

Bankové spojenie: Istrobanka, a.s., pobočka Prešov, č.ú.: 10073-8612060/4900, variabilný symbol: 030-40. ĎAKUJEME!

Soňa Gaborčáková, Dom sv. Anny, Stará Ľubovňa

DOM CHARITAS SV. KLÁRY, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

Jeho náplňou je pomoc zneužívaným a týraným dievčatám a ženám vo veku 15 až 25 rokov, ktoré sú bez prístrešia, potrebujú resocializáciu alebo sa potrebujú vo svojej životnej situácii zotaviť mimo svojej rodiny. Táto akreditovaná služba z dôvodu vakaníc zmluvy s určeným orgánom, žiaľ v tejto dobe nie je poskytovaná.

Úcta ku každému ľudskému životu

Manželka, mama a stará mama. Vyštudovaná lekárka v odbore detská otorinolaryngológia. Poslankyňa Európskeho parlamentu, členka Konferencie predsedov výborov a predsedkyňa Výboru pre práva žien a rovnosť pohlaví. Žena aktívne spolupracujúca so Slovenskou katolíckou charitou, ktorá bola hlavnou rečníčkou na Charita kongrese v máji 2007. Toto všetko sa spája s osobou pani Anny Záborskej.

Prečo ste sa rozhodli prijať prosbu o podporu kampane na pomoc matkám? Ako ju vnímate, naplnila Vaše očakávania?

V prvom rade chcem poďakovať SKCH za iniciatívu a spustenie kampane na pomoc matkám v núdzi. Blahoželám k zorganizovaniu Charita kongresu s množstvom hodnotných prednášok. Aktivita charity na pomoc matkám nie je len v teórii. Zorganizovanie zbierky a gestorstvo nad tromi zariadeniami pre matky v núdzi významnými osobnosťami nášho umeleckého života sú prejavom nielen životaschopnosti SKCH, ale hlavne poukázaním na dôležité postavenie matky v spoločnosti a výzvou smerom k širokej verejnosti. Lahostajnosť k problémom druhých sú bohužiaľ súčasťou dnešných našich dní a preto si veľmi cením otvorené pomenovanie problému matiek v núdzi a ukázanie cesty ako im pomôcť.

Ste dáma aktívna aj v zahraničí, aký je Váš pohľad na postavenie žien - matiek v našej spoločnosti? Možno na základe osobnej skúsenosti by ste mohli porovnať postavenie slovenských žien - matiek s tými „zahraničnými“.

Jednoznačne musím povedať, že matke sa za jej jedinečnosť dostáva v u nás viacej úcty a pozornosti. Nevieť, či vo väčšine starých členských štátov EÚ je podceňovanie materstva a znižovanie hodnoty rodiny prejavom modernosti doby, ale v každom prípade si už aj táto ekonomicky vyspelá spoločnosť začína uvedomovať neblahé dôsledky svojej filozofie.

Čo by sa podľa Vás malo a aj bolo reálne urobiť, aby sa situácia žien - matiek zlepšila (môže ísť o pohľad SKCH ako aj spoločnosti)? V čom Vy vidíte najväčší „kameň úrazu“, že sa veľa žien rozhodlo nepriviesť svoje dieťa na svet? Aký je Váš názor na interrupciu?

Podľa môjho názoru sa v ostatných desaťročiach výrazne zmenil vzťah ľudí k rodičovstvu. Prestali sme ho vnímať ako neoddeliteľnú súčasť manželstva, spoločného

života muža a ženy. Tento zmenený vzťah sa často vysvetľuje, prípadne ospravedlňuje, nepriaznivou sociálnou a finančnou situáciou rodín. Nechcem rozoberať prečo je to tak, ale výsledkom je spoločnosť bez detí a z toho vyplývajúca zlá demografická situácia. Riešenie vidím vo výchove k rodine a zodpovednému rodičovstvu od útleho detstva na úrovni rodiny i Cirkvi. Táto výchova musí ísť ruka v ruke s pro-rodinnou politikou štátu.

Interrupcia, umelé ukončenie tehotenstva je, a aj pri akejkoľvek liberálnej legislatíve zostane, veľkou drámou pre väčšinu žien a aj ich okolie. Je to tak jednak preto, že materstvo k žene neoddeliteľne patrí, ale hlavne preto, že život má tú najvyššiu hodnotu, ktorú sme povinní chrániť. Musíme chrániť tento počatý život, lebo sám to vo svojej bezmocnosti nedokáže a my by sme mali byť vždy na strane slabšieho. Napriek tomu, ženu, ktorá sa v takejto situácii ocitne, by sme nemali opustiť, ale ukázať jej riešenie v Božom milosrdenstve.

Ešte by som rada načrtna aj takú „ne-charitnú tému“. Môžete nám popísať Váš všedný pracovný deň - čo patrí

medzi Vaše každodenné rituály a s akými úlohami sa najčastejšie musíte popasovať? Čo Vám v pozícii poslankyne Európskeho parlamentu a predsedníčky Výboru pre práva žien a rovnosť pohlaví najviac leží na srdci?

V prvom rade treba povedať, že do práce chodím na týždňovky. Za celé tri roky sa mi darilo chodiť na víkendy domov na Slovensko a tráviť ich so svojou rodinou a taktiež s ľuďmi, ktorí ma do Európskeho parlamentu zvolili. Uvedomujem si, že som povinná prezentovať v európskej politike ich názory. Prácu, v ktorej zastupujem svoju krajinu, nie je možné zodpovedne vykonávať bez úzkeho pravidelného kontaktu s jej občanmi. Medzi každodenné rituály patria najmä početné oficiálne i neformálne stretnutia a množstvo fyzickej a elektronickej pošty. Samozrejme toto všetko popri rokovaníach výborov, pracovných skupín, delegácií a plenárnych zasadnutí.

Vo svojej pozícii sa snažím nachádzať čo najširšiu podporu pre dôstojné postavenie ženy v spoločnosti v európskom i svetovom meradle. O uznanie jej hodnoty v rodinom, pracovnom i spoločenskom živote. Vo výbore sa venujeme ďalej aj ženám v ťaž-

kom sociálnom postavení, starým a osamoteným, migrantkách, hendikepovaným, ženám vo väzení či tým, ktoré žijú v oblastiach vojnových konfliktov.

Ste vydatá žena a matka dvoch detí. Podarilo sa Vám skĺbiť poslanie matky a pracujúcej ženy, môžete povzbudiť a poradiť ostatným mamičkám a mladým ženám, ktoré sú v podobnej situácii?

Skĺbiť poslanie matky a povolanie političky nie je ľahké. Zvyknem hovoriť, že ak chce niekto robiť politiku, musí byť na nej v tom dobrom slova zmysle závislý a vtedy jednoduchšie nájde riešenie svojej situácie. Táto práca ho musí baviť a dynamizovať. Myslím si však, že sa to týka každej práce ak ju chce človek robiť poctivo. Povolanie otca a matky nevynímajúc. My máme okrem dvoch dcér aj dvoch vnukov a dve vnučky. Rodina je pre mňa prostredím, kde je môj domov a domov je tam, kde sa cítite bezpečne. Urobiť ju takým, je záležitosťou všetkých, ktorí ho tvoria. Mladé ženy a budúce mamičky by mali predovšetkým v takomto priaznivom prostredí vyrastať a potom aj bez radenia budú vedieť vytvárať takéto prostredie pre svoje rodiny. Matkám s malými deťmi, ktoré sa chcú angažovať aj v politike by som radila, aby začali s komunálnou politikou. Urobia veľa pre spoločné dobro, nebudú ďaleko od svojej rodiny a pre prípadnú politickú kariéru vo „vysokéj politike“ sa stanú známe. Poznám veľa kolegyň v Európskom parlamente, ktoré začínali práve takto.

Ako vnímate rozširujúci sa model starostlivosti o deti zvaný „babysitting“?

Som presvedčená, že deti do troch rokov majú mať právo byť so svojou mamou. Zverovať v tomto citlivom období dieťa niekomu inému ako jeho matke, ho môže trvalo a nezvratne citovo poznačiť. Spoločnosť musí dospieť či dozrieť do stavu, že povolanie matky bude oceňovať ako každé iné povolanie. Prakticky to znamená, že tak ako

štát odmeňuje a platí odvody za iné spoločenské skupiny aspoň z minimálnej mzdy, pri mamičkách by to malo byť z priemernej mzdy v danom štáte. Prínos matiek pre spoločnosť si to zaslúži.

Viem, že táto moja predstava je čím ďalej tým ťažšie realizovateľná. Ďalej je potrebné nevyhnutne rešpektovať slobodné rozhodnutie matky, respektíve rodičov dieťaťa. Žena sa často rozhodne venovať aj svojmu povolaniu, alebo životné okolnosti ju donútia súčasne ekonomicky zabezpečovať rodinu. V tom prípade považujem opatrovanie detí, hlavne najmladšieho veku, formou „babysittingu“ ako najmenej škodlivú pre ich ďalší psycho-somatický vývoj. Prístup k dieťaťu je individuálny, rodičia ani deti nežijú v strese „úradných hodín“ zariadení. Rodina v spoločnosti by mala byť natoľko finančne zabezpečená, aby si mohla vybrať z rôznych foriem starostlivosti o dieťa. Aj to patrí do pro-rodinnej politiky štátu.

Vráťme sa do Vašich detských rokov. Čo bolo Vaším snom, keď ste boli dieťa a prečo?

Na svoj sen v detských rokoch si celkom presne pamätám. Veľmi som si priała, aby som prišla domov zo školy, náš otec bol doma a všetci sme boli spolu. Ako dieťa, som v kútiku srdca závidela svojej spolužiačke, ktorej otec chodil „len“ na týždňovky. Ja som vedela, že ten náš sa z väzenia vráti až za niekoľko rokov. (Pozn. red.: Otec p. Záborskej, zosnulý Dr. Anton Neuwirth bol politickým väzňom a neskôr veľvyslancom SR vo Vatikáne.)

Bolo leto a letné mesiace sú časom dovoleníek a oddychu. Čo znamená pre Vás slovo relax, ako trávite voľný čas, viete si len tak posedieť a nič nerobiť?

Veľmi ťažko relaxujem, keď viem, že ma čaká nejaká práca a to je v ostatných rokoch takmer stále. Pre relax nepotrebujem sladké ničnerobenie, ale viem si oddýchnuť aj pri činnosti, ktorá ma baví (napríklad zehlenie), ak to nemusím robiť v strese. Samozrejme oddýchnem si aj pri dobrej knihe a v rodinnom kruhu.

Na záver by som Vás chcela poprosiť o nejaký odkaz, radu, prípadne vyjadriť nejaký Váš postreh, želanie pre všetky matky, čitateľov i spolupracovníkov SKCH.

Po rokoch v politike by som rada všetky skupiny, ktoré ste vymenovali, povzbudila k naplneniu výzvy Jána Pavla II. a Benedikta XVI., aby sa kresťania angažovali aj vo verejnom živote.

Ďakujem Vám za čas, ktorý ste mi venovali, aby som mohol vzniknúť tento rozhovor. Prajem Vám veľa úspechov.

Andrea Topoľská

BOJ CHARITY PROTI CHUDBE

Delegáti zo 162 členských organizácií uzavreli osemnásť zhromaždenie Caritas International vo Vatikáne s predsavzatím, aby sme sa stali „svedkami charity a budovateľmi mieru“. Zúčastnení si z tohto zasadnutia odniesli do svojich domovín novú energiu a povzbudenie premieňať „živú vieru v živé skutky“. Slovenskú katolícku charitu zastupoval jej generálny sekretár Ing. Mgr. Juraj Barát.

Tento svet bol svedkom viac ako 30 vojen, viac ako 3 miliardy ľudí majú na deň na ich živobytie menej ako jeden dolár, takmer 40 miliónov obyvateľov Zeme je nakazených HIV a AIDS-om a vo svete zomiera každé 3 sekundy dieťa!

Pri príležitosti 40. výročia encykliky Populorum Progressio bol vydaný dokument Deus Caritas Est. Hlavný rečník kardinál Renato Martino vyslovil pranie, aby delegáti jednotlivých charitatívnych organizácií spoločne budovali cestu globálnej solidarity. Na uskutočnenie tohto ambiciózneho plánu treba zhromaždiť zdroje, aby boli vyvinuté nástroje nevyhnutné na koordináciu, zastupovanie a komunikáciu.

Zhromaždenie vyjadrilo svoj súhlas s dvomi svetovými udalosťami. Vo Svätej zemi ľudia premýšľali o 40. výročí izraelsko-arabskej 6-dňovej vojny a charita opäť volá po zastavení okupácie a krviprelievania v Palestíne. Lidri G8 sa stretli v nemeckom Heiligendamme v dôsledku poklesu pomoci rozvojovým krajinám napriek ich minulým prisľubom. Charita si zvolila ako komunikačný prostriedok plagát s nápisom „Make Aid Work“ (v preklade „Nechajme pomoc pracovať“), ktorý bolo možné vidieť na Námestí sv. Petra. Delegáti charity odchádzali s vedomím, že jeden summit dodrží sľuby voči chudobným, no tiež vedeli, že druhý zlyhal pri zabezpečovaní financovania.

Charita neustúpi zo žiadnych vyššie uvedených bodov. Charita opäť prehovorí. Pracujúc v 200 krajinách a územiach, na 7 kontinentoch, hovoriac stovkami rôznych jazykov, no nie sme Babylonská veža. Jedným hlasom hovoríme: „Nekonečné Svetlo, ktoré je Boh sám, ktoré je súčasne i Láska, hýbe slnkom a hviezdami.“ Vyzbrojení touto Láskou môžeme ukončiť škandál biedy.

AT a RG

NOVEMBROVÁ PÚT DO DÓMU SV. ALŽBETY V KOŠICIACH

V sobotu 10. novembra 2007, sa uskutoční púť do Dómu sv. Alžbety v Košiciach pri príležitosti dvoch jubileí: 80. výročia založenia Slovenskej katolíckej charity (SKCH) a 800. výročia narodenia patrónky charity sv. Alžbety Uhorskej.

Celý program púte je určený zamestnancom a dobrovoľníkom SKCH, ich rodinným príslušníkom a pozvaným hosťom (cirkevní a spoločenský predstavitelia, zástupcovia partnerských organizácií, sponzori a médiá). Prihlásiť sa na púť je možné najneskôr do 26. októbra 2007 prostredníctvom prihlášky, ktorá bola rozoslaná e-mailom jednotlivým diecéznym charitám.

Program púte:

09.30 Privítanie pútnikov v centre ADCH Košice

10.00 Svätá omša v Dóme Sv. Alžbety - sú pozvaní všetci klienti, podporovatelia, sympatizanti a široká verejnosť (pre účasť na Sv. omši bez sprievodného programu, nie je potrebné zasielať prihlášku)

11.30 Spoločné agapé v Dome pokojnej staroby A. F. Colbrieho v Košiciach

- Privítanie - Ing. Cyril Korpesio, riaditeľ ADCHKE
- Pozdrav - Mons. Alojz Tkáč, košický arcibiskup
- Zhrnutie 80. ročnej práce SKCH a predstavenie aktuálnych výziev na najbližšie obdobie - Mgr. Ing. Juraj Barát, generálny sekretár SKCH
- Zhodnotenie aktivity „Sv. Alžbeta našimi očami“ (zbierka kresieb sv. Alžbety ako ju vnímajú „charitáči“) a predstavenie „Charitnej modlitby“ - Mons. Štefan Sečka, prezident SKCH
- Pohostenie a vzájomné zdieľanie sa

12.45 Prehliadka Charitného domu sv. Alžbety v Košiciach (útulok pre ľudí bez domova)

14.30 - 15.30 Prehliadka jedného z vybraných zariadení podľa individuálneho záujmu (účastník si v prihláške na púť vyberie či resp. ktoré zariadenie chce navštíviť), drobné pohostenie v danom zariadení

- Kňazský domov F. Majocha vo Veľkom Šariši
  - Hospic Matky Terezy v Bardejovskej Novej Vsi
  - Rómske komunitné centrum v Stropkove
- Dopravu v rámci celej púte zabezpečuje účastníkom vysielajúca organizácia (resp. každý účastník sám).

Srdečne Vás pozývame na spoločnú púť.

AT

VÝSTAVA SPOJENÁ SO SÚŤAŽOU „SV. ALŽBETA NAŠIMI OČAMI“

Súčasnou púte bude aj výstava prác na tému „Sv. Alžbeta našimi očami“. **Týmto vyhlasujeme celocharitnú súťaž o najkrajšie výtvarné spracovanie sv. Alžbety, patrónky charity.** Do súťaže sa môžu zapojiť všetky zariadenia Slovenskej katolíckej charity, zamestnanci, rodinní príslušníci, dobrovoľníci, sponzori, podporovatelia SKCH...). Verejnosť pozývame na prehliadku výstavy do priestorov Dómu sv. Alžbety v Košiciach. Výstava spojená s predajom potrvá od 10. do 17. novembra. Cena jedného obrazu bude minimálne 50,- Sk. Výťažok z predaja venuje charita na podporu Charitného domu sv. Alžbety v Košiciach, ktorý slúži ako útulok pre ľudí v núdzi.

Práce bude posudzovať odborná porota a tri „NAJ“ budú odmenené hodnotnými cenami. Každá práca musí byť zrozumiteľne označená menom autora, jeho vek a kontaktné údaje a za ktorú DCH prácu posielala, aby sme sa mohli spojiť. Všetky práce čakáme do 26. októbra 2007 na adrese Slovenská katolícka charita, Kapitulska 18, 814 15 Bratislava.

AT

KOMUNIKAČNÝ SEMINÁR

Zástupcovia Slovenskej katolíckej charity (SKCH) a diecéznych charít (DCH) absolvovali už druhý ročník komunikačného seminára. Konal sa v utorok 14. augusta 2007 na sekretariáte SKCH na Kapitulskej ulici v Bratislave. Jeho cieľom bolo vysvetliť význam a ciele internej komunikácie (IK) v celkovej stratégii organizácie, poskytnúť prehľad o metódach a možných nástrojoch IK a prostredníctvom praktických cvičení poskytnúť priestor na ich vyskúšanie.

Na záver seminára generálny sekretár SKCH, Mgr. Ing. Juraj Barát povedal: „Seminár nám poskytol množstvo podnetov na zlepšenie internej komunikácie v jednotlivých diecéznych charitách, ale aj na celoslovenskej úrovni. Teraz je potrebné postupne ich implementovať do praxe.“

Lektorovanie zastrešila Petra Jakubcová, Senior Manager z agentúry SEESAME Communication Experts. Lektorka aj agentúra poskytli svoj čas a vedomosti bez nároku na honorár, za čo srdečne ďakujeme.

Katarína Lovásová

ZBORNÍK Z CHARITA KONGRESU DOSTUPNÝ NA INTERNETE

Slovenská katolícka charita (SKCH) usporiadala 14. mája 2007 Charita kongres na tému „Status ženy - matky v súčasnej spoločnosti, pomoc matkám v núdzi“. Kongres sa konal pri príležitosti 80. výročia vzniku SKCH a 800. výročia narodenia sv. Alžbety Uhorskej, patrónky SKCH.

Zborník Charita kongres 2007 obsahuje všetky odborné prednášky súvisiace s danou témou, ktoré na samotnom kongrese odzneli. Jedná sa o nasledovné príspevky:

- 80. výročie založenia Slovenskej katolíckej charity (SKCH) a 800. výročie narodenia patrónky SKCH Sv. Alžbety (Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD.)
- Žena - matka v Európe (MUDr. Anna Záborská)
- Žena - matka v SR (Ing. Eva Pavliková)
- Spektrum názorov na sociálne problémy žien - materstvo verzus zamestnanie (Bc. Anna Verešová)
- Predstavenie aktivity na pomoc matkám v núdzi v máji 2007 zo strany SKCH (Katarína Lovásová)
- Sociálna práca s matkami v núdzi v Slovenskej katolíckej charite so zameraním na Spišskú katolícku charitu (Mgr. Ing. Eleonóra Mitriková)
- Pozícia ženy - matky v cirkvi a v charitatívnej službe (ThLic. Peter Labanič)
- Nové výzvy pre SKCH v súvislosti s pozíciou ženy - matky v spoločnosti a v súvislosti s výročiami; závery kongresu (Mgr. Ing. Juraj Barát)

Okrem samotných príspevkov zborník obsahuje aj životopisy rečníkov a ich kontaktné údaje.

Zborník vychádza v elektronickej podobe a je možné si ho stiahnuť vo formáte PDF zo stránky Slovenskej katolíckej charity - www.charita.sk (v časti dokumenty).

Katarína Lovásová

KOMUNITNÉ ORGANIZOVANIE

V minulom čísle nášho časopisu som Vám trochu priblížila komunitné organizovanie. Dnes budeme pokračovať.

Komunitné organizovanie (ďalej KO) slúži na rozvoj miestnych komunit. Jeho metódy a stratégie sa používajú v USA už 70 rokov. Tu sú niektoré postrehy dlhoročného komunitného organizátora pána **Paula Cromwella**:

Vyvinuli sme metódy, ktoré spájajú ľudí, vedú ich k rozhovoru, pomáhajú spoločne riešiť problémy miestnej komunity. Dôležité je, aby sme nerobili zmeny mimo ľudí, ale s nimi, aby sme oslovili jednotlivcov. Vytvárame osobné kontakty a posilňujeme vzájomné vzťahy medzi ľuďmi. Definícia KO zhrnutá v jednej vete by znela: Spájame ľudí, aby aktívne riešili svoje problémy.

Môžu to byť problémy ich mestskej časti, farnosti, školy ich detí alebo iné. Aby sa dalo niečo meniť, musia sa ľudia naučiť používať svoju moc – schopnosť meniť veci, formovať život. Akú môžu mať však moc ľudia s normálnymi alebo nízkymi príjmami? Politikovi alebo bohatému podnikateľovi sú dvere otvorené. Ale obyčajným ľuďom? Nikto sa ich nepýta: čo môžem pre Vás urobiť? Často sa cítia bezmocný voči sociálnej nespravodlivosti. Existujú dve formy moci: organizované peniaze a organizovaní ľudia. Ľudia, s ktorými pracujeme nemajú veľa peňazí, ani prí-

stup k nositeľom rozhodnutí. Ich moc spočíva v tom, že sa organizujú.

Projekt komunitného organizovania

Slovenská katolícka charita vypracovala projekt na podporu dobrovoľníckej práce v oblasti KO. Ciele projektu:

1. uskutočniť trojstupňový proces komunitného organizovania

- počúvanie obyvateľov miestnej komunity a identifikácia najdôležitejších komunitných problémov
- analýza, hľadanie praktických riešení vybraného problému
- realizácia vybraných postupov na riešenie problému

2. pripraviť osobnosti miestnej komunity, ktoré budú aktivizovať ďalších spoluobčanov na riešenie komunitných problémov

3. spájanie rôznych aktérov miestnej komunity – vytváranie kontaktov s miestnou samosprávou, s neziskovým a podnikateľským sektorom a ďalšími.

Projekt sa pilotne rozbehol v roku 2006 v štyroch okresoch (Košice, Prešov, Námestovo, Dolný Kubín). Predpokladáme jeho rozšírenie aj do ďalších miest a obcí.

Spracovala Ing. Margita Kulinová

Čo dokáže láska

ThDr. Štefan Boržík, PhD., duchovný správca SpKCH

Tak ako mladí ľudia veľa študujú, cestujú, spoznávajú svet, surfujú na internete, nemali by zanedbávať ani duchovné poznanie. Dávam im na srdce apoštolovo želanie: „aby vaša láska vždy viac rástla, v poznaní, vo všetkom pochopení, aby ste mohli posúdiť, o čo ide.“

Bez pravého poznania a lásky nie je blízky ani zmysel vlastného života, ani chudoba, ani čistota, ani dobrota. Bez lásky je všetko komplikované, neznesiteľné, nemožné a nepochopiteľné.

Bol to správny pocit, keď kedysi svätí, medzi nimi aj sv. Alžbeta, ktorí sa chceli zvlášť priblížiť k Bohu, si kľakli a bozkávali rany chorých, umývali špinavé nohy chudobných. To nebol žiaden „asketický“ šport, alebo demonštrácia „svätosti“, to bola jednoduchá škola poznania lásky.

Mnohým mladým ľuďom, čo prežívajú krízu svojej viery a Boh, modlitba, kostol, čnosť, hriech sa im stávajú cudzím a komicým, by som radil jedno: nechajte prázdne diskusie, rozhovory, nemárite čas každodenným vysedávaním pri internete, premôžte v sebe ducha lenivosti vyjdite v ústrety nejakému človeku, prihláste sa do služby chorému, opustenému, navštívte a poslúžte v nemocnici či v hospíci ako dobrovoľníci a nájdete znova skrytého Boha, silu, vnútorný pokoj a radosť zo života.

HUMANITÁRNA POMOC

Verejná zbierka na pomoc ľuďom postihnutým záplavami v Indii

Slovenská katolícka charita (SKCH) vyhlasuje verejnú zbierku na pomoc obetiam ničivých záplav v Indii. Finančné prostriedky budú použité na humanitárnu pomoc pre zmiernenie následkov záplav a následnú obnovu zničených obydlií. Zbierka bude trvať do 31. 12. 2007.

Neprestávajúce obdobie dažďa spôsobilo v Indii záplavy. Ťažko zasiahnuté boli okresy Uttara Kannada, Honavar, Sirsi, Mundgod, Yellapur a ďalšie. Honavar leží blízko vodopádov Jog Falls, sú to svetoznáme vodopády a celá oblasť sa nachádza pod vodou.

1. augusta zaplavila voda z nádrže Linganamakki asi 50 dedín a približne 11 000 ľudí prišlo o strechu nad hlavou. Obyvatelia boli evakuovaní do kostolov, mestských hál a škôl. Zatiaľ nie sú k dispozícii presné správy o úmrtiach. Škody sú odhadované približne na 300 zničených a 500 poškodených domov, zničená úroda a uhynuté domáce úžitkové zvieratá. Následkom tejto pohromy je hlad, chudoba a hroziace epidémie.

„Pohľad na trpiace deti a ľudí ma naplňuje veľkou bezmocnosťou. Chatrné obydliá miest-

nych obyvateľov sú zničené. Najväčšie obavy spôsobuje hrozba infekcií a epidémie v dôsledku nedostatku pitnej vody a hygieny. Prosíme Vás o modlitby a pomoc podľa Vašich možností,“ vyzýva sestra Leena, ktorá pôsobí v danej oblasti ako misionárka.

SKCH sa zapája finančnou pomocou do distribúcie liekov, stravy, ošatenia, teplých prikrývkov, podložiek na spanie, jedla a ošatenia. Z dlhodobého hľadiska bude potrebné opraviť zničené a poškodené domy, aby sa rodiny mohli vrátiť späť.

Pripojte sa k SKCH a spoločne pomôžeme ľuďom, ktorí to práve veľmi potrebujú. Číslo účtu vyhradené na túto zbierku je **10006-55615010/4900 (Istrobanka)**, variabilný symbol **154**. **Názov účtu je Slovenská katolícka charita.**

Všetkým darcom za ich príspevky úprimne ďakujeme. O ďalšom postupe SKCH pri pomoci ľuďom postihnutým záplavami v Indii ako aj výške vyzbieraných finančných prostriedkov zo zbierky Vás budeme informovať prostredníctvom médií.

Andrea Topolská

VYDÁVA Slovenská katolícka charita Sekretariát, ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/544 31 506, 544 32 801, fax 02/544 33 097, e-mail: info@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 141, ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA Katarína Michalčíková, NA ČÍSLE SPOLUPRACOVALI: Andrea Topolská, Katarína Lovásová, Anna Záborská, Štefan Sečka, Štefan Boržík, František Čištecký, Andrea Čusová, Ján Kasič, Radovan Gumulák, Margita Kulinová, Mária Rajňáková, Olga Lörincová, Soňa Gaborčáková, Jana Konečná, Štefan Palúch, Eleonóra Mitriková, Kamila Poláčková JAZYKOVÁ KOREKCIA Katarína Michalčíková, GRAFICKÁ ÚPRAVA Andrea Topolská a Pavol Janoško, VÝROBA vydavateľstvo Don Bosco, REGISTRÁCIA MK SR 3106/2003, FOTO TITULNÁ STRANA © Dreamstime, OSTATNÉ FOTOGRAFIE SKCH, DCH, Časopis je nepredajný a vyšiel vďaka

SNADÁCIA
SLOVENSKEJ SPORITELNE

Matka nie je robot

Zvládne veľa, ale nie všetko

Slovenská katolícka charita pomáha matkám v núdzi prekonať problémy v ich zložitej životnej situácii. Ak potrebujete radu, pomoc, psychologické konzultácie alebo ste v hmotnej núdzi, ozvite sa nám.

Budeme hľadať riešenie spolu.

80
rokov

bližko pri človeku

Ak môžete, prosíme, prispajte na číslo účtu: **0176875345/0900 VS 153**
Názov účtu je **Slovenská katolícka charita**.

Môžete prispieť aj zaslaním ľubovольnej SMS správy v hodnote 30 Sk **na krátke číslo 830** v sieti Orange Slovensko.

Bližšie informácie na **www.charita.sk**, na **02/54 43 15 06** a v diecéznych charitách.
Za vaše dary úprimne ďakujeme. O výsledkoch zbierky budeme informovať prostredníctvom médií.

Suma 30 Sk za SMS správu je konečná. Orange Slovensko ju odvedie na zbierku v plnej výške a jej zaslanie zákazníkovi nespoplatňuje.

Centrá a zariadenia na pomoc matkám v núdzi

Bratislavská katolícka charita
Bratislavsko-trnavská arcidiecézna charita
Diecézna charita Nitra
Diecézna charita Banská Bystrica
Dom sv. Alžbety, n. o.

Spišská katolícka charita
Dom Charitas sv. Jozefa

Diecézna charita Rožňava
Farská charita Lučenec
Arcidiecézna charita Košice
Krizové centrum Košice
Gréckokatolícka diecézna charita Prešov
Gréckokatolícka apoštolská exarchátna charita

Heydukova 12, 811 08 Bratislava, tel.: 02/52 96 45 66, bkch@ba.psg.sk, www.charitaba.sk
Hlavná 43, 917 00 Trnava, tel.: 033/551 13 96, charita.tt@slovanet.sk, www.charitatt.sk
Samova 4, 950 50 Nitra, tel.: 037/772 17 38, charita.nr@ba.telecom.sk
Kapitulská 21, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/472 02 72, dcharbb@isinternet.sk, www.charitabb.sk
(pre osamelých rodičov s deťmi a stanica opatrovateľskej starostlivosti pre deti)
Ul. 9. mája 74, 974 01 Banská Bystrica, tel.: 048/414 44 31, dsa@mail.t-com.sk
Jesenského 5, 052 01 Spišská Nová Ves, tel.: 053/442 45 19, caritas@nextra.sk, www.caritas.sk
(pre ženy čakajúce svoje prvé dieťa) Jiřího Wolkera 41, 052 01 Spišská Nová Ves,
tel.: 053/442 83 66, 0903 616 804
Nám. baníkov 27, 048 01 Rožňava, tel.: 058/732 64 15
(pomoc viacpočetným rodinám) 984 01 Lučenec
Bočná 2, 040 01 Košice, tel.: 055/625 53 17, adch-ke@charita-ke.sk, www.charita-ke.sk
(pre osamelých rodičov s deťmi) Alejová 2, areál VSA, 040 01 Košice, tel.: 055/642 00 04
Hlavná 2, 080 01 Prešov, tel.: 051/772 39 70, charitagkdch@stonline.sk, http://charita.grkatp.sk
Košice, Dominikánske nám. 13, 040 01 Košice, tel.: 055/625 94 54, 0911 711 357,
annaivankova@zoznam.sk

 SLOVENSKÁ KATOLÍCKA
Charita
bližko pri človeku

Partner

zbierame pre šťastie

orange™

Mediálni partneri

**Katolícke
noviny**

 alfaomega
INTERNETOVÉ RIEŠENIA

cesta

RÁDLO LUMEN